

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytársaságban.

Néhány szó a gyermekvédelemről.

Irta: Léval Ödön dr.

Alig van ember — bármilyen vallásu is — a ki ne ösmerné az evangéliumnak ezen sorait: „Nem akarja a ti mennyei atyátok, hogy egy is elveszen a kicsinyek közül.“ „Havalki egyilyen gyermek gondját felveszi az én nevemben, nekem veszi fel gondomat.“

Sokan ismerik, de kevesebb, a ki azt ugy követné, a mint a mai haladással arányban azt követni kellene. Pedig a hirdett ige nemcsak akkorra szól, azt most is épügy kellene hallani, mert olyan az, mint a mikor sziklafalak verik vissza a bekiáltott szót.

Az ígét megérteni annyi, mint követni azt és csak a ki követi, értette meg egészen

Más viszonyok uralkodnak ma már, de örökké élnek a legnemesebb eszmék, a melyeket a legtisztább idealizmussal akart Krisztus urunk megvalósítani.

Elvadult, elzüllött erkölcsök, gyűlölet, irigység, hazugon hirdett és félreértett emberboldogító eszmék jellemzik ma már az embertömegek egy nagy részét. Felbomlott sok helyütt a társadalmi rend, a családi élet és nem illően az emberi méltósághoz, eszközöket nem válogatva, vad tusát viv egymással a kenyérrét az em-

ber. Rablás és csalás ezerféle formában: mindennapi dolog ma már és a mikor idealisták kikiáltják közöttük az egyenlőség és szeretet elveit, akkor a neveletlen tömeg megvadulva tör, zúz, rabol, gyilkol, félreértve a legnemesebb tanokat.

S azt kérdezzük, mi ennek az egyik legfőbb oka? Az, hogy a törvénytelen, árva, elhagyott gyermekek ezrei nőnek fel neveletlenül, a kiket a sors úgy vet ide-oda, a mint maga előtt látja az ősz szél az árva, elszáradt kórót. Nincs se családja, se nevelője, se tűzhelye és nincsen, a kitől megtanulhatná, hogy mit tesz: emberi módon élni. A tágabb körű — sokszor elég mostoha — család, az iskola is csak néhány évig védi, azután elindulhat a nagy világba, nem hogy hasznos tagja legyen a társadalomnak, hanem hogy teher legyen a társadalom és az állam nyakán, a mely állam még mindig mostohája az ilyen polgárainak.

S ma már az öntudatára jutott társadalom ezeket a kérdéseket komolyan fontolóra kezdi venni. Mert be kell látnunk, hogy csak akkor vetjük „jó földbe a magot“, ha a gyermekekkel foglalkozunk behatóbban és ha az egészséges és beteg gyermeket is védelmébe veszi a társadalom minden egyes tagja

A magyar állam éppen ebben az év-

ben kezdte el tárgyalni ezt a kérdést, kár, hogy csak néhány napon át szűkkörű tanácskozáson a melyen elhatározták, hogy két gyermekszanatorium és néhány gyermekmenhely építtessék. Pedig országos érdekű, mindenkit egyformán érintő, mindenkire nézve nagyfontosságú dolog az, a melynek helyes megoldásától nagyfontosságú dolgok függenek és profilaktikuma volna az erkölcsök elvadulásának, a mely elveket legszebben, legérthetőbben maga Krisztus hirdette, de a melyeket ma már oly sokan félreértenek ésszeretelenségre, szertelességekre és gyűlölségre bírják az embereket. A mi az embereket összehozza, az a műveltség és a vadság, neveltség választja el. De a gyermekkorban kell az embereknek egymáshoz hozzácsokniok, akkor kellene egyforma nevelésükről gondoskodni és arról is, hogy a fizikai szükségét a gyermek megismerje, de gondoskodni arról is, hogy később is biztos, aránylag kényelmes és hozzá illő megélhetési módra legyen szert.

Itt, e nagy kérdésekben pedagógus, államférfi, orvos és más hivatalnok is kell, hogy résztvegyenek, mert helytelen dolog volna, ha azt gondolnánk, hogy a viszonyok megváltoznak addig, a míg a kisdédek, gyermekek céltudatosabb, helyesebb neveléséről és továbbképzésükről, továbbá

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Kuruc nóták.

Toborzó.
1705.

Tárogató riad, harsog;

Dörg a kikiáltó:

„Állj mellém szép, ifjú vérem

Hős Rákóczi szent nevében!

Ő léssen megváltónk!

Ő s Libertás zászlónk!

Itt a kalpag, cifra mente!

Jól illik majd rája,

Légyen magyar, fól, vagy német

Hallgassa hát az ígéret:

Mind legyen hazája

Vitéz katonája!

Köss övedre fényes kardot!

Nézd a partipádat:

Aranyszőrű . . . illy nyergébe!

Visz pokolba, visz az égbe,

Nem ér rajt gyalgál,

Ha véded hazádat!

Vitéz Bottyán generális

Lészen a vezérünk,

Harcmezőn és dáridóban

Éjjel-nappal, rosszban-jóban.

Ne sajnáljuk vérünk!

Szabadság! lesz bérünk.

Philipp István.

A pangánétos puska.

— Barátom, fogd meg a pulzusomat — nyújtotta nekem karját Vönöcki Frici, miután szivarra gyujtva elnyújtózott a kereveten.

Megfogtam és vártam, mi következik majd mindezek után.

— No? — kérdezte ő, bodor füstfelleglet fujván.

— No hát aztán? — tudakoltam én kíváncsian.

— Rendesen ver?

— Persze, hogy rendesen.

— Csudálom, — volt a válasz és elhallgalt utána. Csak a szivarját rágta istentelenül.

— Hát nézz meg engem, jól nézz a szemem közé.

Megtettem azt is.

— És nem veszes észre semmit?

— Semmit — biztosítottam én.

— Es gondolod, hogy én még rendes ember vagyok? Tudod, olyant értek, a milyen te is vagy, meg milyenek a többiek.

— Furcsa! — tört ki belőlem a szó — ennyi vadat még nem hallottam töled.

— No ugy-e, hogy nem! Ládd-e, magam is tudom, hogy bolondokat beszélek. Azért kérdeztem tőled az imént, nem veszes-e észre rajtam semmit. Mert tudod, velem ma valami különös, nagyon különös történt.

— Nos?

— Nagy számárságra légy elküszülve.

— Jól van no. Tehát mi történt veled?

— Puskával ébredtem, barátom — pangánétos puska volt reggel az ágyban.

— Bolond te.

— No ugy-e, hogy bolond vagyok. Pedig hát igazat beszélek. Reggel erősen szorongattam valami kemény dolgot félálomban. Először még tudj! Isten, minek gondoltam, hanem mikor félreébredtem és megláttam ki az ágyból, akárcsak valami kigyó csipett volna meg.

Most is ijedt formája volt még Fricinek: szóval minden arra mutatott, hogy igazat mond. Mert utóvégre is minek hazudnék.

— Tehát pangánétos puskával ébredtél? — zökkenettem újból kerékvágásba a fiut.

Wernéi puska volt a rongy jószág, tudod, milyennel a bosnyák okkupációban Biacs alatt lödöztünk.

— Es hogy került az a fegyver az ágyadba?

— tudakozótam én kíváncsian.

— Furcsa! — patant föl Vönöcki Frici — hát azt hiszed, ha azt tudnám, akkor veled tapogattatnám a pulzusomat? Eppen arra volnék kíváncsi magam is. Csak ugy félig-meddig rémlik előttem valami.

Kinezett az ablakon. A napsugár mosolyogva láncolt az üvegtáblákon. Hanem Frici el nem tanulta volna tőle a boldog mosolygást a világ minden kinceért. Ridég komolysággal meredt maga elé hosszán, csöndesen.

— Valami igenis szinte rémlik előttem, — vette föl egy-két perc múlva a szót.

— Nos? — biztattam én.

— Tudod barátom, nem akarlak untatni

Mai lapunk 6 oldal.

a beteg gyermekek egészségének visszaadásáról jobban nem gondoskodunk. A kicinsy csemetét kell gondozni, hogy belőle hatalmas tölgy legyen.

De különös, bámulatos tulajdonsága a magyar fajnak sok kérdésben a nem-törődőmség. Pedig tehetségre nézve kiváló, maga a nép is józanul, helyesen gondolkodik, mégis kicsinyeknek látszó nagyfontosságú dolgokban, mint a mi a gyermekeket is illeti, nem találja el a módot, a melylyel egyrészt a gyermekek elzüllesztését gátat vessen, másrészt, hogy a gyermekek egészségét megőrizze és a beteg gyermek egészségét visszazerezze.

(Vége köv.)

Befejező válasz Izraelita urnak.

Izraelita ur a következő bucsuzó sorkat tette közzé a sponótlap legutóbbi számában:

— Nyilatkozat. A t. olvasó közönség, mely e lapban megjelent cikkeimet figyelmére méltatta, bizonyára nem várja, hogy a *Fejérmegyei Napló* újabb ocsmányságaira reflektáljak. Minden jobb izlésű ember undorral fordul el a sötét idők lomtarából előlancigált vérszagu rágalmaktól. Csak szánni lehet olyan emberekre, kik a gyűlölet fertőjében érzik magukat legjobban. Ennyit tartottam szükségesnek befejezésül, tekintettel a művelt olvasóközönségre, elmondani.

Izraelita.

Tehát ez a bucsuzó. Helyes!

Izraelita ur úgy tett mint a rossz színész, a ki rosszul játszott, kifütyölték és most bucsut kénytelen mondani a színpadnak. Barátai előtt perorációt tart a színészet iránti rajongásáról, összeszítja a nézőpublikumot, hogy az az oka mindennek, mond frázisokat, a melyeket okos ember egy se hisz el és nagy pózolás közt hátat fordít a világot jelentő deszkáknak. Barátai pedig, a kik hallgatják, udvariasságból némán hallgatnak és azt gondolják magukban, hogy bizony atyafi sokkal jobban tetted volna, ha hallgatsz, ha soha nem teszed a lábadat színpadra, legalább bennünket is megkíméltél volna a fütty hallásától.

Emlékszik rá Izraelita ur, milyen másként beszél ön ez előtt 11 nappal, a virágos május hó 12-én a sponótújságban. Idézem, hogy el ne felejtse:

Talán ugy is hallottál felőle, hogy a közös hadügy-miniszter belebolondult a Mannlicherbe?
— Ne beszélj.

— No ugy értem, hogy mivel a bosnyákokat agyonvertük, az a puska már kivásott a böcsületből s minékutána a drága Mannlicher egészen elkészült, a mult esztendőben szegény Wernld puskákat kótyavetyélni keztek. A régi dicsőségéből nem maradt, csak három korona. Annyiért vesztegettek darabját.

Minap vettem én is három darabot. Diadallal vittem haza, hogy otthon gulyába rakom a hálósobámban. A hányszor rájuk tekintek, eszembe jutnak a mult szép emlékei, . . . mikor hétszám a szabad ég alatt feküdtünk, prófunt helyett folyton csak szivát ettünk és a többi. Tudod ugyis, mi hogyan volt.

Hanem a feleségem majdnem kivert puskástul a házamból. Arról neked barátom foglalmad sincs, mekkora csudát csinált a miatt a rongyos három puska miatt. Gyáva lélek szorult a szegénybe, maga se tehet róla. Azért nem is vettem komolyan, hogy a faképnél hágy, ha azt a három fegyvert ki nem dobom a hálósobámból.

S a mellett Vönökői Frici nem az az ember, kinek egy asszony imponál. Én vagyok az ur a háznál vagy talán nem?

Azért is bevittem a három puskát a hálósobánkba s ott a tulajdon kezemmel állítottam gulyába. Cseléd ahhoz ugy sem ért. A feleségem csomagoltatott, vacsoráni még együtt vacsoráltunk, hanem hogy azontul mi történt, Isten annak csak a megmondhatója.

Az asszony jóformán odább állott; elment

„Ha Bíkei ur a Talmudot akarja megismerni, van rá elég módja, különösen mióta katolikus részről is megjelent egy általam már említett munka a kalocsai Jézus-társaság egy tudós tagjától, a mely bizonyára a helyi könyvtárak egyikében is meglesz“ . . . Szóval olvasni és tanulni kell, ha az ember baklövéseket nem akar elkövetni és nem elég az iskolában nyert oklevél vagy képesítés.“

No hát Izraelita úr, én az udvariasság ne-továbbja lévén, megfogadtam az ön tanácsát és hogy „baklövéseket ne kövessék el“, minden idézetemet az ön által is melegen ajánlott tudós Huber Lipót dr. könyvéből vettem, a melyet ön is, a többi zsidók is igazságosnak, becsületesnek ismernek. És látja, mikor az igazság madzaga szorongatja önt, mikor az önmaga által nyújtott fegyver összeszebi önt, azzal vág vissza, hogy a mi Hubernál van az is ocsmányság, hogy „undorral fordul el a sötét idők lomtarából előlancigált vérszagu rágalmaktól.“ Szóval ön frázisokkal él és hiszi, hogy ha a komoly, igazságos olvasó közönség nem is, de legalább jó barátai engem szídnak, hogy ime izgatok és „a gyűlölet fertőjében érzem magamat legjobban.“ Meg lehet azonban győződve, hogy az okos, igazságos zsidók öme haragusznak és azt fogják mondani, hogy a ki nem ismeri kívül-belül a Talmudot, az ne keljen annak védelmére s a ki nem ismeri Huber Lipót könyvét, az ne ajánlja másnak, hogy annak az alapján cáfolyon, mert ime kész a blamázs és azon jeles igékhez kénytelen fordulni, a melyeket jeles polgártársunknak Czerna Gyuri korteszvezérnek szoltak a régi jó időkben énekelni:

. . . Szegény a futás, de hasznos . . .

Még egy idézet hozok Huber Lipót jeles munkájából, a mely önt is, ha önt nem, bizonyára mind a igazságos embert meg fog győzni arról, hogy a mit én a Talmudnak, az önök „vallás-jogi és polgári törvénytárának“ a nem-zsidókkal szemben elfoglalt álláspontjáról írtam: szószerint igaz. A Talmud csakugyan hirdeti: szeresd felebarátodat és gyűlölöd ellenségedet. Ime Huber jeles munkájának 208. stb. lapján ezeket olvasom:

„A Talmud *alapeleve*, hogy csak Izrael, mint választott nép, kedves az Isten előtt s hogy tulajdonképen csak ez bir fétjogulsággal; a többi népek, mint elrugaszkodott pogánysereg megvendők s csak annyiban türendők, amennyiben Izraelnek meghódolnak. Minthogy pedig Isten helyett annak teremtményeit, vagy kezeik alkotását imádták, a Talmud öket, mint bálványozókat az emberi méltóság magaslatáról lebukottnak tekinti s nem egyszer eszenküli *állathoz, baromhoz* hasonlítja. Utálatos szokásaikat, förtelmes kultuszukat, undok kicsapongásaikat s általában az erkölcstelenség mély fertőjét tekintve, mely-

ben — kevés kivétellel — még legjobbjai is fetrengtek, a Talmud előtt a legnagyobb megvetés tárgyai s az ember névre sem méltók, házasságuk pedig nem házasság.

Ha a rabik szerint a pogány kivetkőzött az emberi méltóságról, akkor a talmudi logika szerint nem is jöhét *felebarát* számba a zsidóval szemben. Es az evangéliumok tanúsága szerint tényleg ez volt már Jézus korában a rabiknak általános véleménye: a *felebarát* neve és joga valamint az ellenséget, egy a nem zsidót, a pogányt sem illeti meg. Azért gyűlöltek is a pogányt, a mint nép népet, a mint ember embert gyűlölhet. Ugyanezért egy és ugyanazon cselekedet nem esik egyforma elbírálás alá, ha azt pogány és zsidó teszi; zsidó és pogány között nincs jogegyenlőség; ha a zsidó és pogány törvénysek elé kerül, a zsidó javára kell dönteni, ha másként nem hát furfanggal.

(V. ö. Babá Kanamá 113 a: „Tanítják a rabik: Ha egy zsidó és egy gój a törvénysek elé kerül és te őt a zsidót felmentheted a zsidók törvényei által, mentsd föl és mondd neki (a gójnak): ugy kívánja ezt a mi törvényünk; ha pedig a világ népeinek (a pogányoknak) törvényei által (tehetsd), mentsd föl őt és mondd neki (a gójnak): ugy kívánja a ti törvényetek; ha egyik sem lehetséges, ugy csellesd el-hetsz ellenük. (Lásza Izraelita ur!) A pogányok elveszett jóságát nem szabad visszaadni.“

(A ki egy pogánynak visszaadja elveszett jóságát annak nem fog az Isten megbocsátani és pedig Rási szerint azért, mert az ilyen zsidó olybá vétetik, mintha a gójt szeretné, a ki pedig egy gójt szeret, az gyűlöli az Istent.)

(Érti mindezt Izraelita ur?); nem kell rajta segíteni, megkönyörülni. Rabbi *Simeon* ben *Jochaj* (Kr. u. 130—190) pedig, a ki Hadrián császár alatt a római katonák kegyetlenkedéseit látta ezek miatti elkeseredésében egyenesen azt kívánja: „A gójok legjobbját is öld meg“, mert még az is gonosz, Izrael ellensége s így ártalmára lehet. Az egész szövegészlele igit szól:

A legtöbb számarhajszer gonosz; a legtöbb tevehajcsár becsületes; a legtöbb hajós jámbor; a legtöbb fattyu ravasz; a legtöbb rabszolga büszke; a legjobb orvos is a pokolba való; a legjobb hentes is Amalek társa; Rabbi *Simeon* ben *Jochaj* tanítja: „a pogányok legbesületesebbeket öld meg.“ . . .

Hogy specialiter Jézusról és a keresztényekről mit tart a Talmud, erre nézve csak pár szót akarok fölemlíteni Huber könyvéből (204. 206. lap) „Jézus számára meg a pogányénál is győtrőbb és gyalázatosabb halált gondoltak ki. . . a gyűlöltek leggyűlöltebbje lett. Jézust bűnös izraelitának, döglött kutyának nevezi, a ki Mohammeddel együtt a szemétdombon van eltemetve.“

— Hát békesség okáért szólok én neki. Megmondom neki, hogy meggondolad a dolgot, az ő kedvéért túladás a fegyveren. Jó lesz?

— Nem bánom, — hagyta rá keserűen Frici a dolgot — de arról az álomról, no meg az ágyamban talált panganétes puskáról egy szót se, azt megmondom. Mert még azt találja gondolni, hogy gyávóságból váltam meg a fegyverektől.

— Jól van no. Bizz rám mindent.

Es én eljártam a dologban. Megkerestem az asszonyt, hogy meggyőzzem Frici végtelen szerelméről, mert hát a fiu a legnagyobb áldozatra is kész, mikor az ő kedves feleségéről vagon szó. Lám most is kidobta már a három fegyvert; nyakába akasztotta a végrehajtónak.

— Tehát mégis megjijed a panganétes puskától? — kacagott föl az asszony végtelen jókedvvel.

— Micsoda puskától? — ijedtem meg magam; már azt hittem, hogy én szalasztottam ki a titkot véletlen valahogy.

— No, ne tessese magát, — kacagott tovább az asszony, — hát azt a puskát értem, melyet én tettem az ágyába. Hanem jój van no, visszamegyek a gyávához, de egyuttal kérném, arról, mit most mondtam, szót se az én uramnak.

— Kérem, kérem, — dadogtam én s magamat ügyetlenül meghajtvá siettem ki a szabadba. Azt se hittem volna, hogy egy asszony igit tudja orránál fogva vezetni az urát. Mégis csak csunyaság.

Kincs István.

az édesapjához. Nekem legalább olyanformát mondd. S én talán kérjem, könyörögjek neki? Nem ettem nadragulyát. Lefeküdtem s punktum.

Harcias kedvem vala nagyon. Még álomban is egyre hadakoztam. Azt hittem, Boszniában vagyok Biács alatt. Mi lenn állottunk a völgyben, a bosnyákok meg oldalt a sziklák mögött bujkáltak. Golyójuk csak ugy sivitott a fülem mellett s a végén valóságos dühbe jöttem: fölkaptam egy Wernld fegyvert s célba vettem vele a legbővebb bugyogóju vezért.

Eltaláltam-e, arra már nem emlékszem. A furcsa álom itt megszakadt. Mi történt, mi sem azontul velem, bajos volna megmondani: én csak annyit tudok, hogy reggel szuronyos puskával ébredtem.

Most pedig eljöttem hozzád. Igazán kíváncsi vagyok rá, bolond vagyok-e, vagy sem. S ha nem vagyok az, mondd, mitévő legyek?

— Ne veszekedjél a feleségeddel, — válaszoltam én erőitett komolysággal — a puskádat meg dobd ki az ablakon.

— Kidobni kár volna. Három koronát testvérek között is megér darabja. A végrehajto mindjárt megveszi.

— Akkor csak add neki nyomban, hadd legyen békesség a háznál.

— De mikor a feleségem ugy is odább állott már. A cselédem mondta, reggel már nem látta.

— Eredj utána.

— Én? Megalázam magamat egy asszony előtt?

Rázta a fejét, pedig keményen.

„Jézus iránti fanatizmus és a puszta nevével való borzalom akkora volt, hogy e név által magától a biztos haláltól sem akartak a zsidók megmenekülni, mert azt hitték, hogy az egész örökkévalóságon át tisztátalanok lesznek.“

Lássá Izraelita ur, én csak egy szerény újságíró vagyok, a kitől, mint ön nagy kevélyen odalittyent, „nem várhatunk megállapodott igazságokat.“ A Talmudnak nem vagyok állandó olvasója s nem foglalkozom szakszerűleg a zsidók vallásával, de ha egyszer oly nagy fontosságú állítást kockáztatok meg, mint a milyet a felebaráti szeretetre vonatkozólag mondtam, nem szoktam az újjamból szopni, hanem bizonyítani is tudom, a mint ön is sajnosan meggyőződött most már róla.

Legyen ön megnyugodva, nagyon jól tudom én, hogy a jó pap holtig tanul s a mint ön szives volt az orrom alá dörgölni: a paphoz az igazság keresése méltó. Keresem is és nem szoktam a világba beszélni.

Nagyon rossz és ferde felfogásuk az önöknek, hogy ha az ember valamit a zsidókról ír, mindjárt azt mondják, hogy gyűlölködik. De hogy gyűlölködöm, csak igazságot beszélek, a mit bölgyesen bizonyítani is tudok. S hogy ezek az igazságok önt, vagy önöket gyűlöletes színben tüntetik fel, arról én tehetek legkevésbé és legfeljebb ön tehetett volna akkor, mikor ezt a vitát elkezdte, a mikor kényszerített engem arra, hogy a saját: újságírói és papi reputációm megvédelmezésére keserű igazságokat olvassak a fejére, a mikor kezembe adott egy fegyvert, hogy sebet ejtsek az ön talmudismerő tudományán.

De ha rossz néven veszem is, ha az ön egyéniségének rovására írom is, hogy azt állította rólam, miszerint én rágalmozok, azért ezt is meg tudom magyarázni. Önnek kötelessége volt magát védelmezni. Mindenki úgy védelmezi magát, a hogyan tudja. Ön állításaival, védelmezésével és támadásaival sarokba szorult. Maga mellett nem tudott többet felhozni, csak azt a frázist, hogy én rágalmozok. Ön bizik abban, hogy vannak olyan emberek, a kik csak a spenótot olvassák és perhorreskálják, vagy nincs alkalmuk elolvasni a Fejérmegyei Naplóban reája adott választ. Ha ön és elvtársai melegelesnek ennnyivel is, legyen az ő ízlésük szerint. En nem elégedném meg.

Önnel végeztem.

Es most más dologra térek.

A zsidókról táplált véleményem marad ezután is az, a mi eddig volt. Sokakat ismerek köztük, vannak közöttük jó barátaim is, a kiket őszintén tisztelek és becsülök, a kilről készségesen elhiszem, hogy jó hazafiak, jó polgárai a magyar hazának, a kik velünk keresztényekkel együtt a magyar haza javára akarnak munkálkodni, a kikről a magam egyénisége szerint hiszem, hogy távol állanak azoktól az obskurus, elfogult, gyűlölködő világnézlettől, a mi a Talmudnak, vagy a Sulchán Áruk-nak lapjairól árad a keresztények felé. A kik nem ismerik a Talmudot, se a Sulchán Áruk-ot, vagy ha ismernék, meggyűlölnék és megtagadnák.

Hiszem és vallom azt is, hogy az a sötét vagy mondjuk legsötétebb babona, a mely egyes elvadult középkori gondolkozású zsidókat még hamis esküdözésre, sőt a gyilkosságra is igzat, önök között nincs meg. Ez csak a Lengyelországban, vagy Oroszország sötét gthetőiből felénk nyomuló alakoknak sötét lelkében ver fészket, de a művelt, felvilágosodott zsidóknak lelkétől távol áll. Tudom, hogy ezeknek a lelke közel van az „igazság“ megismeréséhez is. De ez már a fölvilágosító isteni kegyelem dolga, s nem a miénk, embereké.

Legyenek önök okosak és ne gubózzák be magukat annak a sötét elfogultságnak szellemébe, a mely nem a megértést célozza, hanem az ellen-tétek élet, hegyét acélozza keményre. Ne akarják önök elhinni és senkivel elhitetni, hogy csak önöknek van igazuk és ha valaki önök ellen szól, az mindjárt hazudik és rágalmoz. Higgyék meg, sokszor, legtöbbször igazunk van nekünk, ha az önök mindenre kiterjeszkedő, mindent maguknak lefoglaló nyomása alatt feljajdulunk. Különösen pedig legyenek azon, hogy ne pártolják a bűnt, a gonoszt, ha az zsidóknak fordul elő. Lássák, ez az intelligens zsidóknak is a hibája. Ha bárhol fordul elő egy zsidó, a ki vét a társadalom

és annak törvényei ellen, önök a saját testükkel fedezik, takargatják, védelmezik sokszor súlyos áldozatok árán is és csak ritkán talál az ember egyes zsidókat, a kik a zsidó bűnét is eltilélik. Ezért van aztán, hogy a keresztény társadalom általánosságban beszél a zsidókról és itéletet mond olyanokról is, a kik talán meg sem érdemlik azt.

Szóval: legyenek önök szeretettel irántunk is és ne csak a maguk népe iránt. Így közelebb jutunk a kölcsönös megértéshez, békéhez, és az abszolút igazsághoz is.

Bilkei Ferenc.

Politika a közgyűlési teremben.

A hétfői városi közgyűlésen a tárgyalás csendes, nyugalmas menetét az eddigi kiáltások szerint politika fogja megzavarni. Bárkinak a kezdeményezésére történik, nem helyes. És mert Fiáth Pál báró főispán ráncigálja fülénél fogva a politikát a közgyűlési terembe, kétszeresen elítélendő. A szabadelvű párt hűséges külső hadának csapatörébe áll a főispán is s keserves vajadások között bizalmi nyilatkozatot akar kiciskarni a kormány iránt a városi bizottsági testülettel. Nem egyes uton, mert erre gondolni sem lehet. Csak annyit akar kimondatni, hogy a város bizottsági testület az ellenzék obstrukcióját eltiléti, a miben implicite minden józan eszű ember megtalálja a kormány iránti bizalom-nyilvánítást.

Ehhez szavunk van. Valósággal vakmerő merénylet városunk független polgárainak politikai meggyőződése ellen, mert nem szenved kétséget, hogy e város polgárságának óriási többsége az ellenzék obstrukcióját a kormányval szemben teljes mértékben helyesli, helyesli főleg a katonai javaslatok kérdésénél s épen ezért az obstrukciót általánosságban el nem tiléheti. Tény az, hogy a nemzet szegény, erőtlén, politikailag és gazdaságilag a tönk szélén áll s épen ezért a vér-és pénzadó emelését igaz magyar szívvel senki sem óhajítja. A kormány vér-és pénzadóemelését kíván a katonai javaslatokkal, noha e javaslatok betervezésékor észrevette, mily nehézségekbe ütköznek tervei, sőt figyelmeztették is, hogy az ellenzék komoly ellenállása miatt azt keresztülvinni bajos lesz. De mert erre elbizakodottságában vállalkozott s önhitessége az akadályokat kicsinyelte, mert számított a szabadelvű párt gerinctelen engedelmségére, a megvásárolt sajtóra és mert kicsinyelte a nemzet közvéleményének erejét: macacskodott és belemert az ex-lexbe. A politikai öngyilkosságot már ekkor elkövette. Hogy pedig a kormányhoz szükséges tehetségekkel Száll nem rendelkezik, annak kétségtelen jelét adta akkor, a mikor a passzív rezisztencia politikáját tette magáévá. A téllenség kormányzás nem lehet. Az a férfiú a ki a kuszált politikai helyzetben a nemzeti közakaratnak megfelelő kivezető utat nem keresi, sőt téllenséggel elzárni igyekszik: az a nép érdekeit teljesen mellőzi s így nem jó politikus, még kevésbé lehet jó kormányférfi. A ki kormányozni nem tud, sőt téllenséget hirdetve kormányozni épen politikai hullámtörődés esetén nem akar: az vezetó szerepre nem vállalkozhatik s ha bennérték a körülmények, fontos pozícióját elhagyni kénytelen, mert a politika töle letekelt követel. Ha e körülményeket figyelembe vesszük, látjuk, hogy az ellenzék obstrukciója kiválóan figyelemre méltó. Közvetlen célja a katonai javaslatok visszavonása. És ugyanez az obstrukció leszerelésének egyedüli eszköze is. A javaslatok visszavonása eredményezi a parlamentni tevékenység békés menetét.

A kettő közül melyik jogosult? A melyik a nemzet közakaratának megfelelő. Ha megvan az összhang és az eleven kontaktus a parlament és a nemzet közt, akkor ki van zárva az az eshetőség, hogy egy parlamentni kisebbség megakadályozhassa a többség akaratának érvényesülését; mert akkor a kisebbség tudja és érzi azt, hogy kisebbség nem csak a parlamentben, hanem az országban is s akaratának túlságos érvényesítése magára vonja a nemzet haragját. A józan ész logikája diktálja ezt, az előtt pedig még a politikában is meg kell hajolni. De mit látunk? A nemzet az ellenzék politikai magatar-

tását tüntető helyesléssel fogadta. Erre volna szükség Száll Kálmánnak is, ezért erőszakolja ki a törvényhatóságok bizalmi nyilatkozatát.

A kormány bizalmas kommandószavára Fiáth Pál főispán — bizonyára jobb meggyőződése ellenére — bizalmi bokrétaival akar kedveskedni Száll apónak, de féltő, hogy sirívig válik belőle s ezt nem érdemül rójak fel főispánunknak. Okulhatott volna már s nem ez lesz az első fiasók főispáni öröklődésében. De következtetn is a főispán önmagához. Hasonló debattór-szerepre vállalkozott a vármegyei bizottsági testület közgyűlésén is, a hol pedig nagyobb a szavazógép kommandírozható anyaga. Mikor már látta, hogy a fából sehog sem lesz vaskarika, a csata-vesztett főispán megnyitó beszédében bünbánólag imygen verte a mellét: ... *Legújvisebb dolog, ha mi ill a meggyűlésen tartózkodunk az ideig minden politikától, a míg az állami igazgatás alkotmányos útra vissza nem térlelkük, mert ha már a törvényhozásban fejlettség van, legyen itt teljes egyetlenség az adminisztráció rendelkezésben, vezetésben ...*

Nem szivesen látjuk most a főispánt következtelen magatartásában, mert állásának méltóságán látjuk a csorbát. De egyébként is ez a szereplés hasznos nem lehet. Ha néhány szótöbbséggel keresztülmegy az obstrukciót eltiléző javaslat, haszna úgy sem lesz: Száll 4 hét múlva vagy 4 hónap múlva, de biztosan bukik. Ha nem megy keresztül, akkor is csak ez történik. De bármiképp legyen is, a politikával vihart támasztanak a békétanácskozási teremben. Adminisztrációs ügyeink elintézésbe belevisszük a politikai harc mérges nyilait, melyeknek fullánkjai hamarosan alig éltethők ki. Erre nincs szükség.

Es ha keresztülvisszik ezt a javaslatot, csak a tisztukar kisajtol szavazatával tehetik meg. Morálier kámpadra vinni a tisztviselők politikai meggyőződését: a Bánffy-érára emlékeztető jogbítorlás. Ez az eszköz jótégy fegyvere nem lehet s így csak arra lehet alkalmas, hogy meghamisított nemzeti közakaratot erőszakoljanak ki vele. Ezt jól tudta a főispán is s ha a tegnapi 3 turnusban magához kért bizottsági tagok politikai meggyőződését helyesen ítélte meg, a bizalmi nyilatkozat kiereszkakolásától kétségteletlenül elláll. Ez lesz a leghelyesebb. Ha ez meg nem történik, komoly vita színtere lesz a közgyűlési terem. Az ellenzék az ügyrend szigorú betartását követeli s így az indítványok tárgyalására csak a javaslatokat kimerítése után kerül a sor, a tárgysorozat egyes pontjainak pedig *himerítő* tárgyalására van kilitás. Egyébként is az ellenzék szegyet szeggel véd. Ugyanis dr. Csöppenszky Mihály és Laufener Ferenc a következő indítvány tárgyalását kérik.

„Mondja ki a közgyűlés, hogy az országos függetlenségi pártnak azon hazafias és nemes kitartásait, melyeket a m. kir. kormánynak az unjonclászm emelése, a katonai terhek fokozása, a német nyelv és az osztrák zászló fenntartására irányuló hazafiatlan törekvést megakadályozza, bizalmat és köszönetet fejezte ki s felkéri az országos függetlenségi pártot Kossuthi Ferenc elnöke kezéhez kézbesítésre üdvözöl irathban, hogy hazafias küzdelemben tartson ki, mert ezen küzdelemben amint törvényes, épen úgy igazságos is s eme küzdelemben vele van a nemzet közvéleménye.“

Ez után tárgyalják dr. Saára Gyula és Tóth Artur következő indítványát:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy Szekesfehérvár város törvényhatósága a m. kir. kormánynak az unjonclászm emelése és a katonai terhek fokozására irányuló törekvést rosszalja és eltiléti és mert az ország országtalan meggyilatkozó közvéleménye dacára is, az unjonclászm emelése, a katonai terhek fokozására irányuló törvényjavaslatot leantartja, sőt a német nyelvet s az osztrák zászlót a nemzeti ünnepek arculverésével védelmezé veszi; a m. kir. kormány iránt a leguagyobb bizalmatlansággal viseltetik, miről a m. kir. kormányt felirattal értesíti.“

Ha pedig a kormány iránti bizalmi nyilatkozatra vonatkozólag tétetik indítvány, akkor még egy indítványt terjeszt be az ellenzék, mely *Hauranck* József polgármester ellen irányul. Ajánlatos tehát a politikát kizárni a gyűlésteremből, mert a ki vihart vet, vihart arat.

Dr. Saiget Lajos orvos üdülésétől megérkezvén orvosi gyakorlatát ismét megkezdte.

UJDONSAGOK.

— **Uj doktorok.** Kiss Albin pécsi ciszt. r. főgimnáziumi tanár, ki városunkban is tanított, mult szerdán tette le a budapesti tudomány-egyetemen a történelmi studiumokból a doktori szigorlatot *kitüntetéssel* (summa cum laude). Ma avatták doktorrá.

Dr. Falvay Jenő, városunk egykori mérnökének fia, ki középiskoláit a helybeli főgimnáziumban végezte el, a budapesti tudomány-egyetemen orvos-tudorrá avatattott. A tehetséges fiatalember most egy évre valamelyik nagyobb kórházba megy orvosi gyakorlatra s aztán városunkban telepszik meg.

— **Elismerés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Bierbauer* János száári r. kath. elemi iskolai tanítót a magyar nyelv sikeres tanítása körül szerzett érdemeinek elismerésül 100 k. jutalomdíjban részesíti. Öszinte szívvel gratulálunk a jeles tanfőúrunknak.

— **A sorozás harmadszori elhalasztása.** Fejérváry báró honvédelmi miniszter az idei fősorozást már két ízben elhalasztotta. Legutóbb június 2-ára tűzte ki a fősorozat idejét. Természetes, hogy a politikai viszonyok miatt a sorozást most sem lehet megkezdeni, miért is a honvédelmi miniszter újból elhalasztotta a sorozást. Körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a fősorozat idejét az „ismert politikai viszonyok következtében” július hó 1-től bezárólag augusztus hó 29-ig terjedő időtartamra elhalasztotta s utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy ily értelemben tegyék meg a fősorozásra előkészületeiket.

— **Keresztmegáldás.** Áldozócütsörtökön ketős ünnepe volt Árnok község kath. közönségének. E napon áldotta ugyanis meg *Kereskényi* Gyula érdi esperes-plebános azt a diszes keresztet, mely Szűcs István és neje Kovács Katalin nemes lelkületét hirdeti. Egy korábbi fogadalmát teljesítette a buzgó házaspár, midőn a tárnoki szőlőhegyen Krisztus keresztjét felállította. A reggeli szent mise után a község kath. közönsége s az iskolás gyermekek processióval vonultak a kereszthez, hol az egyházi szertartást *Kereskényi* Gyula esperes-plebános végezte, gyönyörű beszédben méltatván a nap jelentőségét s a buzgó család nemeslelkűségét. A szép ünnepélyen sokan vettek részt városunkból s Budapestről is.

— **Malálozás.** P. *Horváth* Jusztin, a szent-Ferenciek budapesti házának főnöke életének 53. áldozópapságának 29 évében e hó 19-én elhunyt. A boldogult, a ki meggyékben, Bodajkon született, elsőrangú harcosa volt annak a mozgalomnak, mely a szent-Ferenciek reformálására irányult s melynek áldásait mi is érezzük.

— **Kérelem.** A folyó 16-án megtartott Rákóczi ünneplyre *Philipp* István tanár ur által írt, ifj. *Fiáth* Imre kir. törvényszéki aljegyző ur által elszavalt költemény egy-egy tiszteletpéldányát sziveskedjenek a Vörösmarty kör t. tagjai a kör helyiségében átvenni. Székesfehérvárott, 1903. május hó 22-én. A *Vörösmarty Kör igazgatósága.*

— **A soproni tornaversenyen** a helybeli főgimnáziumnak 39 növendéke vett részt *Lauzerits* Antal tornatanár vezetése mellett. Sajnos, az intézet VIII. oszt. tanulóit, kik egytől-egyig jó tornászok, az érettségi vizsga miatt a versenyen részt nem vehettek. De így is kedvező a verseny eredménye, mert *Schreiner* Károly VII. oszt. tanuló a futó versenynél, *Fulmer* János pedig a mászó versenynél bronzérmel nyert. Egy kis baleset is történt. *Gyurkovits* József VII. oszt. tanuló alatt egy vaskapocs összetört s a kötéllel együtt lezuhant. Komolyabb baja nem esett. Vársárhelyi Géza VI. oszt. tanuló pedig tenyerét a vasnyújtó dörzsölte fel annyira, hogy nem versenyezhetett.

— **Meghívó.** A „Székesfehérvári tóvárosi szent. Imre hercegről nevezett rk. kisdévdő-egyesület” 1903. évi május hó 24-én d. e. 11 órakor a városház tanácstermében házépítési ügyében ülést tart, melyre a tagok ez uton is meghívotnak.

— **A vidéki városok új jövedelmi forrása.** A belügyi és a pénzügyminiszterium között megindult tárgyalások sikerre vezettek s Lukács pénzügyminiszter legközelebb, ha erre a *parlament* viszonyok alkalmasak lesznek, törvényjavaslatot nyújt be a képviselőházhoz, amelyben a *bor- és kuszogazgatási adók átengedtelnek a városoknak* azok közigazgatási és kulturális terhének az apasztására. Bizony ideje volna már a városoknak némi rekompenzációt adni a rengeteg állami szolgálomnyért! De mikor lesznek a parlamentti viszonyok alkalmasok? Talán e tekintetben soha.

— **A tisztviselő és hivatalnok otthona** június hó 6-án nagyszabású kertmegnyitó ünnepélyt rendez, melynek főnyitást emelni fogja néhány országgyűlési képviselő s fővárosi író szereplése. Az ünnepély iránt városrészre nagy az érdeklődés. A részletes programot legközelebbi számunkban közöljük.

— **Közüllési tárgysorozat.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. évi május 25-én d. e. 9 órakor a városház nagytermében rendes havi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

- 1.—10. A házi, aggintézeti-, árvaházi-, betegintézeti-, iskola alapítványi-, szent. Sebestyén templom-, szent. Donát kápolna-pénztár-, temető-kálvária-pénztár-, s a gyámpénztár 1902. évi zárszámadás tárgyalása. A számfelülvizsgáló bizottság jelentése az összes városi pénztárak számadásai tárgyában.
11. Városi tanács előterjesztése a régi katonai élelmezési ház felkén az állami pénzügyi hivatalok részére építendő ház költségeiről s az építés feltételeiről.
12. Kiadóhivatal jelentése a Papnövelde-utcai rendezése tárgyában.
13. Kiadóhivatal jelentése Galambos István és neje tulajdonát képező berényi-ut melletti ingatlan megvétele tárgyában.
14. Városi tanács betervezi a marhajáratok kezeléséről szóló szabályrendelet tervezetét.
15. Városi tanács előterjesztése a szénkéng-raktár kezelése ügyében.
16. Városi tanács előterjesztése a távirdu-utcai kertek közt elvonuló nyitott árok beborítására vonatkozólag.
17. Városi tanács előterjesztése a villamos közvilágítási naptár módosítása iránt.
18. Városi tanács előterjesztése a villamtelep felülvizsgálatáról.
19. Közigazgatási bizottság előterjesztése a Budai-ut, Apáca-és Zöldfa-utca burkolatának elkesztése tárgyában.
20. Városi tanács előterjesztése a bizottsági tagok számainak felmérése tárgyában.
21. Városi tanács előterjesztése az elemi népoktatás történetének megírásáért adandó tiszteletdíj tárgyában.
22. Városi tanács előterjesztése az „Elemi népiskoláink története” nyomda költségeinek kiállításnyozása tárgyában.
23. Városi tanács előterjesztése a helybeli orvosi kar beadványa tárgyában a közegészségügyi követelményekre vonatkozólag.
24. Városi tanács előterjesztése a fuvarozások vállalatba adása tárgyában.
25. Városi tanács előterjesztése a vasárut, cement és festék szállításának vállalatba adása tárgyában.
26. Városi tanács előterjesztése az iparos munkák vállalatba adása tárgyában.
27. Polgármesteri jelentés a honvédkerületi parancsnokság épület s lakanya utáni bevétel és kiadásokról.
28. Szinpártoló egyesület jelentése a Kempenle-féle alapítványról.
29. Helybeli Szt. Farené-randúék kérvénye a szokásos széna adomány megszüntetésé iránt.
30. Városi tanács betervezi Gubhard Bódog pénztárnok kérvényét 3 havi szabadságdíj engedélyezése iránt.
31. Városi tanács betervezi Barsvármegye közönsége átiratát új iskolahajó létesítése tárgyában.
32. Fővárosi jelentés dr. Lévai Ödön s dr. Stein Lipót kórházi orvosok oklevelei kihirdetése tárgyában.
33. Városi tanács előterjesztése a dombos-szabóti mező kut helyének megvétele tárgyában.
34. Polgármester előterjesztése Bornstein és társai által a vízvezetőkre vonatkozólag tett ajánlata.

— **Kertmegnyitás.** A Tóvárosi olvasókör 1903. évi június hó 7-én saját helyiségében kertmegnyitási estélyt rendez. Belépő díj személyenként 60 fill. Családjegy 1 korona. Kezdeté 7 órakor. Kortagok kisérletében megjelenő vendégek szivesen látotnak.

— **A pékek sztrájkja,** bár a mestereknél a munkában fennakadás nincs, még mindig tart. A hatóság minden lehető elkövetett, hogy az áldatlan bérharc véget érjen, de mert a tüzet a budapesti szervezet élesztette, a békés megoldás nem sikerülhetett. Érdekes, hogy a sütőegedek a mily fennen hirdették vallásos és hazafias meggyőződésüket, epoly örömmel jelentették ki a legutóbbi gyűlésükön — *Pinter* és *Alvári* szónoklatai után, — hogy *ők nemzeti szocialisták.* Hogy elvi meggyőződés nélkül cselekesznek pékségeink, ezen tényekkel elárulták. Ha ily uton remélik helyzetük javulását, ám tegyék. Az azonban kétségtelen, hogy a közönség rokonszenvét e lépéssel elvesztették.

— **Életveszélyes esés.** Barta János kocsis és Vadász Pál hentesinas, mindketten Bogya Ferenc Öreg u. 17. sz. alatti lakos, hentes alkalmasozottai f. hó 20-án a zsidó temető melletti rétre mentek szénáért. Miután megrakodtak, Vadász tartotta a lovakat, Barta pedig hátulról a kocsiára mászott, miközben a lovak megugrottak s Barta a szénába zúzott s éllel felfelé álló szénavághóra esett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy az éles széna-vágó a kocsis gyomrárt kihalította. Az okozott fájdalom s a nagy vérvesztés dacára is Barta kocsis gyalog ment haza kezében vivén kifordult bélrészeit. Még az nap a Szent-György kórházban véteget ápolás alá, hol Fürész rendőrbiztos, majd Tömörly vizsgálóbíró kihallgatta s kijelentette, hogy a szerencsétlenség saját vigyázatlanságának következménye. Sebesülése életveszélyes.

— **Öngyilkos gimnázista.** Egy héttel ezelőtt *Ormai* Jenő, a budapesti Borsay-utcai főgimnázium VIII. osztályának érettségiző tanulója eltűnt. Eltűnésének az volt az oka, hogy az érettségi vizsgálaton segédkönyveket találtak nála s magyar irodalmi írásbeli dolgozatát tanárai nem vették figyelembe. Az ambiciózus és szorgalmas fiut azóta nem látták. Szülei kétségbeesve mindent elkövettek feltalálására. Jutalmat tűztek ki, a rendőrséggel kerestették, de eddig eredménytelenül. Tegnapi azután kiderült, hogy a reményteljes fiatalember miért nem hallotta meg szülei és kollégái visszahívó szözoatát. Valószínűleg még akkor a Dunába vetette magát, mikor az érettségizsgálatot feltűggesztették, mert az Ercsi közönségi halászok f. hó 20-án fogták ki haltestét a Duna hullámaiból. A szerencsétlen véget ért diákok f. hó 21-én temették el nagy részvét mellett ideiglenesen Duna-Adonyban. A végítéseségen az elhunyt családján és rokonain kívül nagy számban jelentek meg annak iskolatársai is, kiknek egyike megható búcsuzatot mondott.

— **Beteg-üdülő állomások.** Ma délelőtt egy deputáció tartott helyszíni szemlét a vasuti állomáson a Vörös-kereszt egylet által fenntartott beteg üdülő állomások helyének kijelölése tárgyában. A szemlén jelen voltak a központi igazgató-ság, hadtestparancsnok, déli vasut s a helybeli fiók-egylet képviselői s a 2 évvel ezelőtt megállapított helyet a kijelölt célra alkalmasnak találták. Ugy hírlik, hogy a horvát zavargások tetők szükségessé a gondos előrelátást, melyből némelyek szerint háborúba következtethetünk.

— **Az otthon kávéházban** ma és holnap a budapesti „*Elite variete*” társulata tart vendéglőadást, mely este 8 órakor kezdődik.

— **A polgári lövölde** áldozócütsörtökön igen látogatott volt, a különféle versenyeken kipróbált erők mérkőztek. Fegyverrel 260, pisztolylyal 280 lövés történt. Díjat nyertek pisztolylyal: ifj. *Frázh* Imre (4-es), *Vojthly* Hubert gróf (4-es), dr. *Krausz* Zsigmond (4-es); fegyverrel: *Szöke* Gyula (szeg), *Havranek* Antal (4-es), *Binder* Béla (4-es), *Kovács* Károly (3-as). Holnap azz vasárnap kedvező idő esetén ismét céllovészat és tekeverseny fog tartatni katonazene mellett. Ugyanitt megemlítjük, hogy pünkösdi vasárnapján szünetel a lövöldei élet, hétfőn azonban ismét a katonazenekar hangja mellett folynek le a különféle versenyek, melynek befeztével tánc lesz. Előreláthatólag mozgalmas lesz e nap a lövölde szép kertjében, fokozza az érdeklődést az a körülmény, hogy a pünkösdi jövedelem a terem festésére fordítatik.

— **Baleset a villamos-telepen.** F. hó 20-án a villamos telep kazánházában a gőzkazán kifúvatása, illetve kiürítése alkalmával baleset történt. A kiömlő gőz és víz ugyanis *Ujhelyi* Zsigmond alsó-királysor 23. sz. a. lakos, napszámost leforázta s ennek következtében égési sebeket szenvedett. Saját vigyázatlansága okozta a bajt s így a mulasztás vádja senkit sem terhel.

— **Névváltoztatás.** Kiskoru Deutsch Árpád és Lajos vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel *Dóssá*-ra változtatták. Gyönyörű változás!

— **Elgázolás.** Tegnapi délután 4 óra tájban Üveges József Polgárdihoz tartozó felső-majori kocsis sebes és vigyázatlan hajtás következtében eltipratta az Ósz utcában *Bokor* János zenész 4 éves leányát, ki a fején és kezén szenvedett könnyebb természetű sérülést.

— **Betűró a község házában.** A velencei község házat f. hó 20-án éjjel feltörték. Axmann József községbíró a hajnali órákban tárva nyitva találta a község háza ablakait. Feltűnt neki a szokatlan látvány s az irodába lépe konstatálta, hogy az iratsomók között kerestet a betűró elvethető értékét. A község pénzes ládját azonban hiába fészeggették, nem sikerült feltörni s így a pénzár érintetlen maradt. A csendőrök eddigi nyomozása eredménytelen.

— **A kertészet nem ipar.** A kereskedelmi miniszter fontos elvi kérdésben intézett körrendeletet a hatóságokhoz. Kifejti benne, hogy a gyümölcs-, konyha- és virágkertészet nem tartozik az ipartörvény rendelkezései alá s így iparigazolmány váltása az illetéktől nem követelhető. Rendes jövedelmi adót és a járulékokat azonban tartoznak fizetni.

— **Várpalotán a pótvasár folyó hó 23-én azaz jövő hétfőn fog megtartani, szarvasmarha felhajtással.**

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsított akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkeskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmágkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bálumatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

IRODALOM.

Hét év a tengeren. Ez alatt a cím alatt Gáspár Ferenc dr. új könyvet írt. Eddig ugyan csak az 1. és 2. füzetet kaptuk meg, de már ezekből is látjuk, hogy Gáspár Ferenc modern formában a színes és ideális leírás eszközeivel adja megragadó képét annak a végtelen világnak, amely a tenger csodálatos világa. Magyar szempontból indul, magyar érzéssel rajzolja és minden sorában ott is van a magyar érzés. S nincs a tengerészeti életnek egyetlen nevezetes mozzanata sem, amelyről nem mondana nekünk igazat és érdekést.

A „Hét év a tengeren” 17—18 füzetben fog megjelenni. Egy-egy füzet ára 60 fillér. Minden két hétben egy két vagy harmadfélves füzetet bocsátanak ki a kiadók: Singer és Wolfner. A teljes munka előfizetési ára füzve kilenc korona, pompás díszkötésben tizenkét korona. A műben vagy kétszáz illusztráció lesz, azoknak körülbelül a fele egész oldalas kép. Az első rész a haditengerészet lovagkorát tárgyalja. Aztán színes és az érdeklődést mindvégig lekötő változatoságban következik a modern tengerészet rajza. Az az élelátás és jellemző tehetség, amely Gáspárt első sorban igazi íróvá avatja, megnyilatkozik már ott, ahol ezt a mesés átalakulást kifejejté előttünk könyvének első fejezetében. Lesz még alkalmunk, hogy bővebben is megemlékezzünk erről a szép könyvről, addig is felhívjuk reá olvasóink figyelmét. Az 1. füzetet mutatványt mindenkinék megküldi a Singer és Wolfner cég.

Anyakönyvi statisztika

1903. évi május hó 16-tól május hó 23-ig.

I. Születés.

Született: 16 fiú, 17 leány. Ezekből törvényes fiú: 14, leány 17; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; halva született: 1 törvényes fiú, 0 leány; 0 törvénytelen fiú, 1 leány. — Összesen: 33.

II. Halálozás.

Elhalt: 16 fi, 5 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiú: 2, leány: 0; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; 5 éven felüli fi: 13, nő: 5. — Összesen: 21.

E szerint a születés a halálozást 12-vel múlja felül.

Elhaltak: Potó Imre, rom. kath., 5 éves, tüdőlob, Bőrgyárduló. — Vents Vendel és Dresler Teréz, halvaszülött fia, Gáztelep-utca, 4. sz. — Gjurić János, rom. kath., közlegény a cs. és kir. 12. sz. uhlános ezredben, 23 éves, tüdővízenyő, mellhártyalob és nagyfokú veselőbolytán cs. és kir. csapatkórház. — Szlók (Zlak) József, rom. kath., napsz. különféle ágban, 41 éves tüdővész, Szt.-György kórház. — Nics Józsefné, szül. Simon Erzsébet, ev. ref., 30 éves tüdőlob, Budai-ut, 20. sz. — Müller Vilmos íz. süteményárús, 37 éves, gége- és tüdővész, Malom-utca, 51. sz. — Halász János, rom. kath., kisbirtokos, 48 éves, házas, tüdőlob, Olaj-utca, 2. sz. — Fekete Antal, rom. kath., kis-

birtokos és fuvaros, 19 éves, vörheny, Zámoly-utca, 10. sz. — Kis József, rom. kath., kisbirtokos, 81 éves, házas, agyszélhúdás, Csorda-utca, 5. sz. — Osztoics József, rom. kath., 3 éves, vörheny, Sziget-utca, 27. sz. — Mahner Ferenc, ev. ref., közlegény a cs. és kir. 12. sz. uhlános ezredben, 24 éves, hashártyalob, cs. és kir. csapatkórház. — Albrecht Antal, rom. kath., földm. napsz. 41 éves, tüdőlob, Szt.-György kórház. — Lánckzy Imre, rom. kath., 3 éves, vörheny, Osz-utca, 23. sz. — Koszke István, rom. kath., kossifenyező, 31 éves, házza, tüdővész, Szomócna-ma, 20. sz. — Rezi János, rom. kath., kőműves-segéd, 28 éves, tüdővész, Színház-utca, 2. sz. — Madecsovsky Rozália, rom. kath., földm. napsz. 40 éves, szívhaj, Szt.-György kórház. — Ruska halvaszülött fia. — Varga Lászlóné, szül. Tujner Erzsébet, rom. kath., 32 éves, tüdőlob, Olaj-utca, 22. sz. — Horvath Mihályné, szül. Berta Fria, ev. ref., 42 éves, szívhúdás, Szt.-György kórház. — Németh Károly, rom. kath., napsz., 25 éves, tüdőgümőkör. — Palkovics Pálné, szül. Pap Terézia, rom. kath., 41 éves, vukor, Száresa-utca, 9. szám.

Küihirdetés.

Dr. Keczan Liviu, gyákorító orvos, Sz.-Fehérvár és Molnár Amália, Cece, Fejérm. — Jakab Sándor bérkocsis és Hari Mária, háztartás-vezetőnő, Sz.-Fehérvár. — Bebesi György, földm. napsz. és Kálmán Anna, földm. napsz. Szekesfehérvár.

10. szám.
1903. vnto.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezemmel közírték teszi, hogy a szekesfehérvári kir. törvényszéknek 1902. évi 221/p. számú végzése következtében Nemes Imre cecei lakosok javára Dunay József és neje Barjas Lujza cecei lakosok ellen 900 K. s járuléki erejéig 1903. évi febr. hó 23-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfogalt és 1806 korra becsült következő ingóságok, u. m.: bútorok, 16, kocsi s egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a sárbogárdi kir. járásbírósig 1903-ik évi V. 213 számú végzése folyán 900 kor. tőkekövetelés ennek 1901. évi okt. hó 15 napjától járó 60 kamatai 1/2 váltódíj és eddig összesen 94 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Cecei Imre és családja részére 1901. vi. majus hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kituzetik és althoz a venni szándékozók ezemmel oly megnyegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 102. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legutobbi igazónak, szükség esetén becsírón alul í. el fognak adani.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felültoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen arvers az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendelhetik

Kelt Sárboegárd, 1903. máj. hó 11. napján.

Lukács József,
kir. bír. végrehajtó.

Új bútor üzlet!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy saját műhelyemben készült asztalos munkákból raktárt tartok.

Kórház-utca 4. szám alatt (saját-ház)

Raktáron van ural-, háló-, ebédlő-, szalon-, előszoba és konyhabutorok a legszolidabb kivitelben, melyeknek jó minőségéért felelősséget vállalok.

Főelvem oda irányul, hogy ezen szakmában előforduló silány gyári munkák által félrevezetett közönség helyben találjon szolidan készült bútorokat.

Elvállalok továbbá minta és rajz szerint választott bútorok készítését bármily kivitelben, ugyszintén mindennemű asztalos munkákat jutányos árákon.

Raktáromat a n. é. helybeli és vidéki közönség figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel
NYÁRI GÁBOR.
építelő és bútorasztalos.

FRÖSCHL JÁNOS

Első szekesfehérvári cementárú-gyár és beton-építkezési vállalata Sz.-fejérvár, Zöldfa-u. 17. (Ácstelep.)

Ajánlja saját készítményül színes cementlapjait és beton-alagsatornáit.

Templomok, konyhák, folyosók és verandák padozatának mozaikkal, cementlapokkal és betonnal való burkolását, fürdő-medencék, beton-jászolok készítését és egyéb e szakmába vágó munkálatok kivételét elvállalja.

Azonkívül raktárt tart jó minőségű portland és román cementből, különféle cserépszindelyekből és mennyezet-nádfonatból.

KOSTYELIK JÓZSEF

VENDEGLŐS
SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCA 3. SZÁM.

Ajánlja naponta frissen esapolt, legjobb minőségű Dreher-sörét. Villásreggeliben naponta nagy választék. Legjobb fehér borok.

Egy korsó sör . . . . . 13 kr.

Egy pohár sör . . . . . 9 kr.

== Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab. ==

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120.
(saját házában.)

== Aranyérmekkel kitüntetve. ==

Főraktár: Schön Rudolf Székesfejérvár, Zöldfa-utca 15. sz.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat festékek, melyek mészből fölöldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállíttatnak és a mi a festék szintisztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

A SZŐLŐ OIDIDIUM betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonként 50 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja !!

Ott ahol eddig a peronospora nem jelentkezett még az idén, ott a rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így a harmadik permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás!

== Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik. ==

Megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Kováts Pálnál Székesfejérvárott.

Reichard Mórnál Csákvárott.

Déry Jánosnál Eresiben.

Largong Jánosnál Martonvásáron.

Itt a tavasz

Mindenki arról gondoskodik, hogy jó, szép és izléses kalap, keztyű és nyakkendő szükségletét

RODE IMRÉNÉ

LASITS ERZSI

Székesfehérvár, Szt. Imre-utca

női és férfi kalap üzletében

szerezze be, hol a jelzett tárgyak a legnagyobb választékban és a legjutányosabb áron áll a m. t. vevőközönség rendelkezésére.

Kitűnő minőségű női és férfi bőrkesztyű párja 65 kr.
Legfinomabb minőségű női és férfi bőrkesztyű párja 90 kr.

Férfi puha kalapok fekete és színes 1,20, 1,50, 1,80.

Férfi kemény kalapok fekete 1,80, 2., 3.-.

Női és férfi szalmakalapok nagy választék.

Legszebb nyakkendők, esokor 15, 20, 30 és 40 kr.

regatta 20, 25, 35 és 50 kr.

Férfi ingek sifon és piqne 1,20, 1,30 1,50, és 2 frt.

Férfi ingek színes zefír és batizt 1,30 1,50 1,80 2,20

Fehérneműben kizárólag a legjobb gyártmányt tartom.

NOVENA.

azaz kilencnapos ájtatosság Jézus szentséges szívéhez válamely különös kegyelem elnyerésére. Kötve 60 fillér, füzve 40 fillér darabonként. Kapható és megrendelhető Rózmann István Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 23 a.

A magy. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, V. ker., Váci-körút 52. szám.

Ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzeséplő-készleteit, 14, 16 és 20 lóerejű Compound-locomobiljait és vgre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto-aratógépeit, továbbá

aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: DEUTSCH SÁNDOR, Simontornya.

A párisi világkiállításán „Grand Prix” a legnagyobb kitüntetés.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.